

۱ کانون نانی
۱۳۴۱

تورک تاریخ انجمنی

اؤن یئینجی سنه
نومرو ۷ (۸۴)

مجموعه سی

جودت پاشانك معروضاتی

(۵ نجی صاییدن مابعد)

عسکر لکدن اورکن بوشناق دلیقانلوری بوشرقی بی معشوقه لرینک اغزلرندن
تلذذ ایدرک استماع ایدر اولدقلرندن ارتق افکار عسکرینک بوسنده یرلشه جکنه
امید قوی کلدی .

بوسنه وهرسک قطعه لرینک نفوسی یولیه یازلامش واصل و قوطاتی یوریدلمه مش
اولدیغندن قباچه بر تخمین ایله یاییلان نفوس دفتر لینه کوره دائماً سلاح التنده طوتیه جق
عسکر سکز یوز موجودلی اتی طلیعه طا بوری اولق اوزره ایکی الای تشکیل
واوج سنده بر استبدال وقوع بوله جغه نظر آ ایلک سنه سی اله جق نفرات ایله
برنجی الای سنه آتی ده ایکنجی الای کشاد اولنق . واوجنجی سنه الایر طولدی رملق
صورتی قرار کیر اولغله هان برنجی الای کشاد اولنق اوزره فرمان طالبینک ورودینه
انتظار و توقف اولنق لازم کلدی .

لکن فرمان طالبینک ورودینه قدر بیهوده امرار اوقات ایدلمش اولماق ایچون
بعض ملحقاتی دور و تفتیش ایتمک و کیدیلن یرلرده افکار عسکرینه بی تأیید ایلمک
اوزره او اخر ذی الحجه ده سرای بوسندن حرکنله طاشلیجه به وارلدی و اوراچه
بعض مصالح ملکیه و امور حسابیه رؤیت اولندقدن صکره (۱۲۸۱) سنه سی اوائلنده
اوزمان یکی بازار سنجاغنک مرکزی اولان سنیچه به کیدلدی . کرک طاشلیجه ده
کرک سنیچه ده کورشلان وجوه و اشراف ایله عسکرلک بجی آچلدقده سرای بوسنده
ارکان ایالتک قراری اوزره هر نه یاپلورسه یکی بازار جهته تعمیمی خصوصنی لسان
تشکر و استحسنان ایله بیان ایتدیلر . فقط قولاشین و بلکه غوسینه قضاری نقشیکه
شییه برحاله بولندقلرندن نقشیکده یاپله جق تشکیلاتک بو ایکی قضایه دخی تعمیمی
مناسب اوله جقنی اخطار ایتدیلر .

مقدما قره طاغ محاربه لرنده قره طاغلور قولاشینه هجوم ایدوب قولاشین قضاسی
اهالیسی دخی یقه یقه جنک ایدرک طرفیندن کلی تلفات وقوع بولمش اولدیغنی حالده

قرەطاغولر پك زياده غلبه لكه هجوم ايندكلىرى بروتور فدن كندولر ينه اعانه اولنه مدىنى جهته قولاشينلور ترك دارودياره مجبور اولوب يىكى بازار سنجاغنده متفرقات اولاشقه ايدىلر . قرەطاغولر دىخى انلك اراضيلرنى زراعت ايلبورلردى . قولاشينلور بوكره وطنلرينه اعاده واسكانلىرى ايجون معاونت ايستمدكلىرىنه مېنى هر سىك فرقه عسكربەسى امراسندن ميرلوا محمود پاشا (حالا ادرنده مشير قائم مقامى اولان مشير محمود پاشا) سىنچيه جلب ايدىدى وبروجه بالا اشقودرهدن جلب ايله مأموريت تفتيشيه ياورلكنده مستخدم اولان ارکان حربيه قول اغالردن حسين حسنى افندى ايله اوجوارده بولنان طابورلر وبرازده عساكر موظفه انك مەيتنه ويرلدى و ذخائر ومهمات ولوازم سائرلرى احضار ايله قولاشينه كوندردىلر . قولاشين مهاجرلى ده اولجه ترتيب اولدىنى اوزره هر طرفدن حركته اشاي راهده انلره ملحق اولدىلر . انلر بو هيتله قولاشين بالايه واردقلىرى قرەطاغولر براز تفك آتەرق تهديد واخافيه قيام ايتمشلرايسده قولاشينلورلك عساكر شاهانه يه استنادا رونما اولان حركات دليرانلرينه طيانه ميوب اورادن صاوشوب كيتشار . محمود پاشا ايله حسين حسنى افندى دىخى قولاشين پلنغه سنى تعمير ولازم كلن محللره قلهلر انشاسنه ابتدار ايتمشلرايدى .

تشبثات مذكوره پك خفى طوتلدى خوفز بو ايدى كه بمض سفرا طويوب وباب على يه طور كز ينه برايش چيقارمىيكنز باقم تحقيق ايدەلم ديوبده باب عاليدن او بولده برامر كليويررسه ايش سخا براته دوشر و حقيقت حال اكلاشنجيه قدر موسم كچر وقولاشين قضاسى مرتفع و بارد برير اولمغله بالطبع ايش سنه آتبه يه قالور . حالبوكه صوكه قالان طوگه قالور لكن اورالرى او جره محل اولوب بوسنه و هر سىك طرفلرندە شايع اولنجيه دك ايشه وضع اساس ايديلهرك قولاشين قضاسى اهالىسى پلنغه و قره لر ينه يرلشديرلدى و اولمش بتمش حكمنه كچردى وباب على يه چوق صكره بيلدىلدى .

قولاشينك ضبطيله اهالىسنك اسكاننده محمود پاشانك حسن خدمت وغيرتى كورلدى فقط چوق وقت كچميوب انحراف مزاجى حسييله استعفا ايلديكندن يرينه مأمورايدىلن سليم بك نامنده بر ميرالاي ايله حسين حسنى افندى قولاشين پلنغه سنك تعميراتى وقله واستحکامات سائرلرينك انشاآتى اكال ايتمشلردر .

مقدماً هر سکنده یا بلدی کبی بوکره یکی بازار جهتده دخی عساکر موظفه جه اجرا اولنان تفتیحاتدن شهریه یوزاون ایکی بیک درتیوز غروش سعی میبری حصوله کلشدر .

محرمک یکریمی سکزنجی و حزیرانک یکریمی ایکنجی کونی سنیچه دن عودت ایله ویشفراده کلنوب اندن ایزورنیق سنجاغنک مرکزی اولان طوزله زیره کیدلدی و اول حوالی احوالی تفتیش و چفتلکات ایشاریله اشتغال اولندی ائشاده بهکه طرفنده بعضی حوادث غیرملایمه شایع اولغله اورایه تقرب ایچون طوزله دن حرکت اولنه رق بوسنه نهرینک صول یا قهسنه مرور ایله بنالوقه سنجاغی طرفنه کچیلدی .

بهکه سنجاغنده واقع اولوب دائماً خروااتستان اهالیسیله اختلاط اوزره بولنان سرحدلولره اوستریا مأمورلرندن بعضیلری سز عسکر یازلغله رضا کوسترمش سکز حالبوکه دولتعلیهنک مضایقه مالیسی وارسزه آیلق ویره مز دیو بوشناقلری بوقراردن دوندرمهک چالشدقلرنده سرحدلولر پاره ایچون عسکرک ایتمک بزم دینمز یا قشماز . بز عسکرک وظیفه سنی دین و دولتمز ایچون ایفایه بورجلویز ارکان ایالت بویله مناسب کورمشلر قضای اربعه مقتیلری ده قنوی ویرمش بز اندن دونه میز دیو جواب ویرمش اولدقلری تحقیق اولندی . تنظیم عسکر خصوصنده الکزیا ده قوجندیفمز سرحدلولرک بوجهله ثباتلری معلوم اولنجه سائر بوشناقلرک اثر تردد کوسترمیه جکلرینه ارتق امنیت کلدی .

اول ائشاده میرلوا صالح پاشانک فرمان عالی بی حامله بوسنه به کلک اوزره اولدینی خبر النغله همان سرای بوسنه به طوغری حرکت اولنه رق (اکتی صو) به مواصلت اولندی .

بوراسی بر محل فرحفا اولوب بوراده نبعان ایدن معدن صوبینه (اکتی صو) دنیلورکه غایت نافع برصودر . موسم صیفده هر طرفدن حتی اوستریادن بیله ادملر کلوب هقه لرحه بوراده اقامت ایلدکلرندن بوراده پک جسم خانلر بنا اولمشدر . اکتی صوبه ورودمده والی عثمان پاشا ایله وجوه و اشراف مملکتدن پک چوق ذواتی بوراده بولدم و چند روز اوراده قالدیم و فرمان عالینک شرف ورودی تقرب ایتمکله مرکزده بولنق اوزره هپ برلکده سرای بوسنه شهرینه کلدک . بوجه بالا ملحقاتی دور و تفتیش ایتدی کمز ائشاده کویا که بوسنه ده بر اختلال

حاضر لائش اهالی عصیان ایدم جگر ایش دیوا طرفده بعض اراجیف تکون ایشیدی. میرلوا صالح پاشا دخی طونه و صاوه طریقله کلورکن بوسنده اختلال و ارایش دیو ایشیتمش .

اول اثناده حدود اوزرنده بولنان مأمور لر مزدن بعضیلرینک تداوی ایچون مآذوناً اوستریا طرفنه کچمش اولمیری دخی بواراجیفی تأیید ایش والی پاشانک تبدیل هوا ضمننده سرای بوسنه قلمهسی ایچنده برخانه استکرا ایله اوراده بیتوتت ایلمی ده بعض ناس طرفندن کندوسنک خوف و تلاشنه حمل ایدلمش ایدی .

حالبوکه بوسنده اختلال اولیوب انجق تحول و انقلاب احوال وار ایدی . سرای بوسنه یه عودت عاجزانه مده خواجه افندیلر ناسی تعلیمه تشویق ایتمیکده و قیزلرده یشیللی شریسنی سیر یرلرنده عاشققرینه قارشو چاغرمقده ایدیله .

صالح پاشانک صاوه نهری اوزرنده واقع بروت ایسکله سنه چیقه جفی معلوم اولنجه اورایه بر بلوک سواری عسا کرنظامیه ایله بر ازده سواری ژاندارمه کوندردم و ربیع الاولک اوننده سرای بوسنده بولنق اوزره ارکان ایالت ایله هر قضا وجوه و اشرافندن برر ایکیشر ذات دعوت اولنمش ایدوکنندن جملهسی یوم معینده کلوب سرای بوسنده حاضر و فرمان عالینک و رودینه منتظر اولوب عذر شرعیسی اولمقله کله مینلر دخی عسکره یازلمق اوزره اوغللرینی کوندردیله .

بوسنه سرای بوسنه شهرندن نه مقدار نفر النق لازم کله جکی بیلنمک اوزره سرائیک وجوه و معتبران اصنافندن مرکب بر قومسیون تشکیل ایله محلات دفترلرینک یوقلامه سنه باشلانیدی ایش اورتهیه دوشدی بوشناقلرده اثر تردد کورلمدی ارتق بزده امنیت کلدی .

ربیع الاولک اون دردنجی چهارشنبه کونی صالح پاشانک فرمان عالی ایله سرای بوسنه یه واصل اوله جفی تحقق ایتمکله شهره اوچ چاریک مسافهسی اولان بر محله چادرلر قورلدی بالجمله امرا و مأمورین و ارکان ایالت و وجوه و اشراف ممالکت ایله برلکده اورایه وارلدی و استقبال ایچون ایلرویه ایکی بلوک سواری کوندرلدی و صالح پاشا کلوب مهیا اولان چادره ایندی رلدی .

نیجه بیک اهالی کیمی پیاده کیمی سواری اوله رق خارج شهره چیقوب تماشا یه مهیا ایکن وجوه بلده دن بعضیلرینک مرض یا خود تمارض هر نه سببه منبی ایسه

چقمیوب شهرده قالمش اولملری چوق کیمسه لره باعث اندیشه اولدی حتی عسکرلکی ترویج ایدن ارکان ایالتدن بعضیلرینک بیله یوزلرنده آثار تغیر کورلدی .

فی الواقع اول کون بوسنه ایچون برعصر جدیدک فصل مشترکی اولمغله بومثللو تأثرات وجدانیه حصولی طبیعی ایدی . مع مافیہ بوکبی ایام انقلابده جزئی بر سببیه بریوک وقعه ظهوری دخی ملاحظه دن بعید اولمامغله وهرزمان بوسنده عسکرینخی میدانه چیقسه اختلال اماره لری رونما اولمغله هیچده قورقو یوق ایدی دنیلهمز . شو قدرکه بومثلواحوالده افکار عمومییه دقت اینک لازم کلور بوسنده ایسه افکار عمومییه بزمه برابر اولدیغندن او قدر تلاش ایتیموردم .

اوحالده الحق و دوز برته جک اوزرینه چیقمد صالح باشاده فرمان عالی یی بر اطلس کیسه ایچنه قویوب کوکسیله برابر طر ته رق کلوب یانمده طوردی . والی پاشا ایله ارکان ایالت و اعضای مجلس کبیر ومقتبران تجار واصناف اطرافزده صف دیزیلوب بزه ناظر و سوزده منتظر اولدیلز .

ایشته اوزمان بوشناقلرک احوال تاریخیه و اخلاق ثابته وحسنه لرندن بچمله عرق حیترینی تحریک ایده جک برچوق سوزلر سویلدکدن ومقدملری بوشناقلردن پک بیوک ادملر ظهور ایتمشیکن برمدتدنبرو کبرو قالمش اولدقترینه اظهار تأسف ایلدکدن صکره (بوسنه شیرازه سی بوزلمش برکتابه بکزر لکن یازولرینه هیچ خلل کلمه مشر کاغدلری فرسوده اولمامش شیرازه سی اورلیدیکی کبی بوینه اسکی کتابدر شیرازه سی ده شو فرمان عالیدر . مأموریتیم تمام اولمق اوزره در . سزه وداع ایدوب کیده جک زمانم یاقلاشدی بوندن پک ممنون ومفتخرم که مأموریتیم ختامی پک خیرلور مصلحتک مبادی اجراء آتته تصادف ایده جکدر . اومصلحت خیریه ده بوفرمان عالینک اجراء احکام منیفه سیدر . انشاء الله تعالی فرمان عالی او قوندینی کبی بی تصدیق ایده جک وحقکزده اولان توجهات مراحم آیات حضرت ظل اللہینک درجه سنی اکلایوب قدر وشکرینی بیله جکسکزر) دیدیکم صره ده والی باشاده بویله برامر خیرک بن والیلکم زمانته تصادفندن طولایی کنیدیم بختیار بیلورم دیدی .

حضارک اکثری تورکجه یی تفهم ایده مدکلرندن اوزون عبد الله افندی بونطق بوشناقجه بلند آواز ایله خلقه تبلیغ ایتدکدن صکره عموم طرفندن جواب اولمق اوزره (افندیما اهالی دیورکه بزلر اویله دیدیککزر مرتبه مدحه سزایز دیهمیز قفقه

بزی بویله بیلدیکنزدن طولایی عامه تشکر ایلرز . شوقدر وارکه بوشیرازهنک بوزلوب دوزلسنده بزم مدخلمز یوقدر تصور وارایسه مجلدهدر (دیجک هرکسه برانبساط کلدی وقلبنده تردد وهیجان اولئرکده یوزلری کولدی . (هله تصور وارایسه مجلدهدر) فقره سندن حضاره ضحک ضروری کلدی وبو انبساط ایله الایک حرکته امرورلدی . الایک بوی همان یاریم ساعتک مسافه قدر وارایدی . بویله بریوک والایشلی الای ایله شهره کیرلدی وفرمان عالی حکومت قوناغده کوتورلدی . ایکی کون صکره یعنی ربیع الاولک اون یدنچی جمعه ایرتسی کونی قشله نهاییون پیشکاهنده واقع آت میداننده فرمان عالی والی باشایه او قوتدرلدی . متعاقبا (بوشناقلرک شجاعترندن بجه حاجت کوره م تاریخلر بوکا شاهددر وهربرده معلوم ومسل اولان مواددندر . انلرک نقصانی یالکز تعلیمدهدر . ایشته فرمان عالی او قوندی او بولده آجلدی . بوکون بوسنه وهرسک ایچون بریکی تاریخدر تعلیمک لزومی شرطا وعقلا مثبتدر تجربه ده اکا شاهددر) دیدم .

بعده هرسک مفتیسی (ان الله یحب الذین یقاتلون فی سبیله کانتهم بنیان مرصوص) آیت کریمه سنی تفسیر ایدرک تعلیم وانتظامک برر بر لزوم وفائده سنی بیان والحاصل محاربه عسکرک معم ومنتظم اولسنه موقوف اولدیغنی ترکیه وبوشناقجه حضاره تفهیم ایلدکن صکره تراونیک مفتیسی درویش افندی درویشانه وسرای مفتیسی منشیانه وبلیضانه برر دعا ایتدیلر . انلر دعا لرینی ختم ایله هنوز میدانده مجتمع اولان نیجه بیک آدمک صدای دلکش ادای امنیلری کسلمدن میدانده صف بسته سلام اولان سواری وپیاده عسا کرشاهانه اوچ کره پادشاهم چوق یاشا دیوچاغردیلر وبوشناقلری بر مرتبه ده شوق وغیره دوشوردیلر .

بونک اوزرینه والی پاشا وارکان ایالت واعضای مجلس کبیر ایله برلکده جمعیتک ایچندن آریله رق برر شربت ایچمک وبرز تنفس ایتمک اوزره قشله نک میدانده ناظر اولان بیوک قپوسندن کبرایکن یان قپوسندن دخی برچوق خلق ایچروه هجوم ایتمکله درون قشله ده برکوردلی پیدا اولدی . بونه دیوتحقیقه قالشقدق مکرعسکره یازیله جق دلیقانیلر یکدیگره مسابقت ایله بربرندن اول یازلق اوزره جمله سی بردن ایچروه هجوم ایتملر ارتق شربت ایچمکه وقت قالدی همان کوکلیلره البسه اکسا اولنسون دیدم مقدمه کلش اولان یشیل شربتلی طلیعه البسه لری میدانده چیقاردی

ارکان ولایت و اعضای مجلس کبیر اخشامه قدر انزه البسه اکسایشه مشغول اولدیلر . البسه کینلر همان قشله ده کی طلیعه نفراتیه اوز برادرکی اولوب کندولرینه تخصیص اولنان قفوشه کوتوریلور ایدیلر .

اول کون بوشناقلر عسکر لکه بردن بره اوقدن خواهشکر و حریرص اولدیلر که کولکلیر بروجه بالا فرط ازدحام ایله یکدیگری چیکنه بهرک قیشه به کیرمکده اولوب اشراف بلده دن بعض ذوات اوغلی یازدیرمق ایچون خانه سنده وز قاقده آرار ایکن اوغلی کندول کندن کلوب الیسه کیمش اولدیغنی صکره دن خبر آلردی .

بو وجهه اوچ قرن دناش یکدیگر ندن بی خبر اوله رق یازلشکر صکره پدرلری کلوب برنی چیقارمق ایستدی حالبوکه اوچیده چیقمه راضی اولدیغندن باقرعه شرعیه ایچلر ندن بری اخراج ایله پدرینه تسلیم اولندی .

کولکلیر محسوب ایدلر کدن صوکره نه مقدار نفرات ناقص قالور ایسه مقاومتلی اولنلری تقدیم کبی برسبیله یا خود قرعه ایله آلنلری متصور ایکن سرای بوسنه نک حصه سنه دوشن نفرات دن زیاده کولکلی ظهور ایتدی و مرکز ایالتک بو حاله ملحقاته سرایت ایلدی کندن برنجی طا بوره قید اولنلری مقرر اولان سرای بوسنه و ایزورنیق سنجاقلری قضالرنیک کولکلیرلی قضا مرکز لرینه طوبیلا منفله قضا مدیرلری بیراق آچوب آنلرک اوکلرینه دوشه رک و طاوول چاله رق سرای بوسنه به طوغری کلکده ایدیلر و شهره تقرب ایدنلر همان موزیقیه ایله استقبال اولنلر قشله هایونه کوتوریلوب برنجی طا بوره قید اولنمده ایدیلر . سیاق حاله نظراً بوسنه کولکلیر زیاده ظهور ایله قرعه چکمه حاجت قالمه جنی و قرعه اصولنک سنه آتیه به ترک اولنلر جنی آکلاشیلدی .

ارکان ایالتدن و تراونیک خاندان قدیمندن تذکره جی زاده دوریش بک که مقدا نیارلو سواری آلای تریب اولنلر قدمه بو آلایک قائم مقامی اولمق حسیله بو کره بوجه بالا تشکیله تشبث اولنان بوسنه برنجی آلایک قائم مقاملغه انتخاب اولمشیدی . همان آنک ریاستی و میرلوا کنج احمد پاشانک نظارتی تحتده بعض ارکان ایالت و ضابطان عسکره دن مرکب بر قومسیون تشکیل ایله پیدرپی عسا کر جدیده نک ترتیب و تنظیمه نامور ایدلدی .

ارکان ایالتک برنجیسی اولان اوزون عبد الله افندینک اوغلی وضبطیه الای

کتابى اولان عصمت بك (مؤخرًا فريق اولان مرحوم عصمت پاشا) الاى امينى
وسراى بوسنه وجوهندن بزاتك اوغلى سنجاقدار نصب وتعين قيلندى .
سراى دليقانلورلردن عسكره يازيلوبده طليعه البسه سنى كينلر زقاقلرده كزر كن
قيزلر طرفندن يشيليم ديو القشلاقلردن بوشناقلرك عسكرلكه رغبتلرى ترايد
ايلكده ايدى وتعليمه او قدر هوسكار اولديلر كه طليعه طاבורى بورى نفراتندن
برى چارشويه كيده جك اولسه ايكي طرفنه برر بوسنه لوفرقايله رق كيدوب كلنجيه دك
اكارفاقت ايه اياق تعليمى ايدرلردى .

سراى بوسنه عثمانيلرلك مجددا انشا ايتش اولدقلى برشهردر كه فاتح سلطان محمد
خان ثانى حضرتلى بوموقدمه برسراى يادرمش صكره اطرافنده خان وخانه و دكانلر
ياپلهرق برشهر جسيم اولمش بناء عليه سراى بوسنه ديو تسميه ايدلمش اول سرليك
يرنده مؤخرًا قشله هاپون انشا ايدلمش ايسته بوكره بوسنه برنجى الينك برنجى
طاבורى بوقشله ده تشكيل اولندى . ايكنجى طابور ايچون دخى تراونيك قصبهسى
مرکز اتخاذ اولنهرق بو طاבורه قيد اولنه جق نفراتك تراونيك قشله هاپوننده
طوبلانلرى ايچون لازم كلنلره امر ويرلدى .

بو طابورلرلك جزء تام ضابطلريله صاغ قول آغلارى هب نظاميه طابورلردن
آلندى وصول قول آغلارى بگزاده لردن انتخاب قيلندى . ملازم لرك يولو بگزاده لردن
انتخابه رخصت ويرلمش ايسه ده ايچلردن كنديلرينه خواهلق واوسته لق ايدم جك
معلم ضابطلرلك بولمى لازمه جالدين كورلكه مكتب حربيه دن مخرج اولوب بوسنده
بولنان ملازم ثايلردن ايكيسى ملازم اوللك ايله وبوسنده بولنان نظاميه طابورلرينك
اك مستعد باش چاوشلردن درت نفرى ملازم ثايلك ايله بوسنه بلوكرينه آلنوب
باقى ملازم لرىلو بگزاده لردن وچاوشلرلك ياريسى نظاميه طابورلرينك معلم اونا باشلردن
وياريسى وجوه زاده لردن انتخاب اولنوب اون باشلرده بويله مخلوط اولهرق ترتيب
اولندى .

ضابطانك رتبه و معاشلرى فرمان ياخود بيورولديلرى تاريخلردن اعتبار اولنه
كلش ايسه ده بوسنه عسكرينك بر دفعه لق اولوق اوزره بوخصوصه مستثنا طوكللرى
حقتده احسان بيوريلان اراده سنيه اوزره ضابطلرينك رتبه معاش و تعينلرى انهاى
طاجزى تاريخندن اعتبار قلمش و نظاميه طابورلردن نقل اولنان ضابطلر هب ترفيع

رتبه ایله آلتیش اولدقلرینه مبنی نظامیه طابوری ضابطانی بوسنه طابورلرینه کچمک هوس و آرزوسنده بولندقلری جهتله اک کزیده لری انتخاب اولندی و امر انتخابه فوق العاده اعتنا قلندی .

بو ضابطلرده افراد جدیدیه اولاد یابردر معامله سی ایدرک تعلیم و تربیه لرینه بغایت اعتنا ایتشلردر . کرک سرای بوسنه و کرک تراونیک قشله لریده برر قوغوش درسخانه اتخاڈ و نفراک تعلیمنه تخصیص ایدلمش و درسه ایتدن مقدار کافی جزلر و رساله لر جلب ایتدیرلمش در . بناء علی ذلک نفراک جدیده او قویوب یازمق بیلمدکلری حالده او چ سبه صکره اکثری آرزوق او قویوب یازمق او کره نهرک چیقمشدردر .

حاصل بوسنه آیلیری بوسنه ایچون برر مکتب تربیه اولمشدر .
برنجی وایکنجی طابورلرک البسه و اسلحه لری پیدرپی سلانیک طریقله کلکده اولوب بو طابورلرک اکمال ترتیباتندن صکره اوچنجی طابورک دخی هر سکه کشادی مصمم ایکن بوسنه طرفنده کی افکار عسکریه او طرفه ده سرایت ایلمکه هر سکه سنجاغی کولکلیرلی موسستارده ویکي بازار کولکلیرلی سنیچه ویکي بازارده تجمه باشلامقله همان بونلری ترتیب و تنظیم ایچون اوزره مخصوص مأمورلر کوندرلدی . ضابطانی دخی منوال مشروح اوزره مخلوط اوله رق انتخاب و تعیین ایدلدی و همان بو طابور ایچونده البسه و اسلحه کوندرلمسی باتلغراف فوآد باشایه انها ایدلدی .

فوآد پاشا اختراعی سور برذات اولدیغدن بوسنه آیلیری ایچون طرز نوین اوزره آل رنگلی بریکی سنجاغی اختراع ایله بوسنه برنجی آلابی ایچون یاپدردیغی سنجاغی حضور هایونه عرض ایتدکده سلطان عبدالعزیز خان حضرتلری بوسنجاغی بکنمکه انک خاصه اردوی هایونی برنجی الاینه اعطاسنی و بوسنه ایچون دیکرینک اعمال ایتدیرلمسنی فرمان ایتمش و صکره هب الایلره بوسنجاغی تعمیم بیورمشدر . بناء علیه ابتدا اعمال اولنان آل سنجاغی خاصه برنجی الاینه و ثابیا اعمال ایدیلن دخی بوسنه برنجی الاینه اعطا بیورمشدر . بوسنجاغک رسم تسلیمنده بالذات بولنق اوزره سرای بوسنده برآیدن زیاده توقف ایله سنجاغک ورودینه انتظار اولنق لازم کلشدر .

بوسنه برنجی آلابینک برنجی طابوری ایسه تعلیم اولنقده بولدیغدن مفردات تعلیمی صکره تعلیم ایتک اوزره اول باول الای سنجاغک رسم تسلیمنده بر رسم

کچید اجرا ایده بیله جک قدر تعلیم اولمترینه حصر نظر اولته رق قشله ده بولنان
 طلیمه طاوری انلره تعلیمی ایدیلوب صیقی صیقی به تعلیمه باشلانیدیلر. بوشناقورده
 تعلیمه او قدر حریص و مهتاک اولدیلر که کیچهلری بیله قشله دروننده تعلیم ایله
 مشغول اولدیلر و برآی ظرفنده رسم کچید اجرا ایده بیله جک قدر کسب ادمان ایتدیلر.
 رسم تسلیمک پک آلایشلی بر صورتده اجراسی ایجاب حال و مصلحتدن کور اولدیکنه
 منی یوم اجراسنده اوقونق اوزره بوشناقچه بر کوزل منظومه یاپدیرلدی موزیقه
 یوز باشیسی ده آکابوشناققارک حظ ایتدیکی مقامدن بر بسته باغلیوب بر کوزل مارش
 یاپدی. شو یله که بو منظومه نك نقراتی اولان مصرعک ترکیه ترجمه سی (هایدی
 هایدی کلک سنجاق آلتنه) دیمک اولوب موزیقه جیلر بو نقراتی هپ بر آغزندن
 سویلك اوزره مرتب ایدی .

بوکا خارجدن کمسنه واقف اولدقدن بشقه بوسنه عسکرینک رسم کچید اجرا
 ایده بیله جکینی ده کیمسه بیلینوردی .

ربیع الآخرک اواسطنده آلائی سنجاغی کلدی ویکرمی برنجی چهارشنبه کونی
 والی پاشا وامرای عسکریه و بندکان وداعیان هپ اونفورمه لرله حکومت قوناغنه
 کلوب ترتیب اولنان آلایده جمله مز پیاده اولدیغمز حالدده صالح پاشا بر آته سوار
 اولوب آلائی سنجاغی بر بوغچه ایچنده اولدینی حالدده النده طوته رق قشله هایون
 پیشکاهنده مقدا فرمان عالی نك قرائت اولدینی آت میدانی نام میدان واسمه
 کوتورولدی . قشله نك میدانه ناظر اولان بیوک قاپویه قریب محله وارلدی قشله ده
 بولنان طابورلردن بر مقدار عساکر شاهانه میدانک ایکی طرفنده صف بسته سلام
 و میدانک هر طرفی مزدحماکاه نام اولدینی حالدده تماشا ایچون میدانه ناظر اولان خانلره
 قادی نر طوپلانتش و طاملرک اوزرلری سیرجی قیزلرایله چیچک باغچهلری کبی طونامش
 ایدی .

صالح پاشا قشله نك ذکر اولنان قپوسندن ایجری کیروب سنجاغ هایونی صیریقنه
 ربط ایله چیقه جنی صروده بوسنه برنجی طابورینک اولجه یازیلوب ده اولدقچه تعلیم
 اوکرنمش اولان افرادی تفنک دردست وهنوز یازیلوب ده یالکز آیاق تعلیمی بلله یه
 پلمش اولتلی دنخی کیروندن تفنکسز اوله رق قشله نك یان قپوسندن چیقوب قول
 هیئتیه طولاشه رق میدانه کلورکن اوکلرنده موزیقه هایون دنخی بروجه بالا منظومه

مذکورہ مارش یولندہ باغلائمش اولان مقام ایله ترنما ساز و موزیقہ جیلرک جملہ سی برآغزیدن هایدی هایدی سنجا ق آلتنه دیمک اولان نقراتی بوشناقچه بلند آواز ایله سویلیوب میدانہ ولوله ساز اولیجق اهل تماشا یه حیرت کلدی هرکس باشنی چویروب موزیقہ جیلرہ نکران اولدی .

عسا کر جدیدہ ایسه کمال انتظام ایله میدانک ایلروسنه طوغری کیدیوردی وخلق انلری اسکی طلیعه طاہوری ظن ایدیوردی . فقط ضابطان ایچنده آلا ی قائممقامی درویش بک ایله دیگر بکزاده ووجوهزاده لرک کورنمی اهل تماشا یه شبہ ویردی . یانمزدہ کی بکلر واخلردن بعضیلری بوشناقچه بربرینه بو طاہور یزم یکی عسکر دیوب بعضیلری ده یوق جانم بونلر معلم عسکر دیر و دیگر ی ده بک ایی اما یزم ضابطلر قوماندہ ایدیور کور میور میسین دیو جواب ویرر ایدی . انلر بویله سویلشورایکن عسکر قول قول اوله رق میدانک اوتہ کی اوچنه واردی و قول هیئتندہ بعدتام ایله طوردی و درویش بک طرفندن اولنان قوماندہ اوزرینه همان صف حرب اولویزدی .

ایشته اوزمان قوللری ده یانمده کیلرہ (بوشناققر! ایشته بوسنه نک برنجی طاہورینی کور وکیز برآیلق تعلیملرینی تماشا ایدیکنز) دینجه جملہ سی او قدر متحیر و متأثر اولدی که بعض وجوه و اشراق کوزلرندن صقاللری اوزرینه اشک شادی دو کیلور ویوزلرنده آثار تعجب و تأثر کوریلور ایدی .

بوصرہ ده دوریش بک ایله دیگر ضابطان طاہور دن آیریلوب ایلرولہ دیلر و یانمزه کلدیلر سنجاغ هایونک صیریفنی والی پاشا طوٹیوردی قوللری ده بو سنجاغی طوتوب (غازی بوشناققر ایشته بوسنه برنجی آلاینک سنجاغی بودر بو سنجاغ هایون شوکتلو بادشا همزک بوسنه یه برنجی رکذاریدر برنجی آلای ایچون بریوک اقتخاردر بونک شان و ناموسنی محافظه ایتمک بالجله بوشناققره فریضه ذمتدر هنوز آلایتمتتام اولدی بونی آلای نامنه اوله رق برنجی طاہورہ تسلیم ایدیورم . ای برنجی طاہورک ضابطان وافرادی آفرین سزه که شو میدانده فرمان عالی او قونولی هنوز اوتوز بو قدر کون اولدی بو مدت قلیله ظرفنده بالذات آلای سنجاغی تسلیم ایده جک قدر معلم اولدیکنز واقما کیجه کوندوز ترک خواب و راحت ایله زحمت چیکدیکنز لکن نام و شان آلدیکنز بوندن صکرہ دخی دیگر آرقداش لریکنز ایله برلکده بو سنجاغ

ہایونک شان و ناموسنی محافظہ ایدہ جککزہ دہ شہہ ایتم . بونک ناموسی پادشاہمزنک دولت و ملتیزک شان و ناموسیدرکہ بوکون سزآنک محافظہ سنی متعہداولیورسکیز . فقط سنجاغ هایونک ناموسنی محافظہ دن نہ معنی آکلایورسکیز اوزرینہ توز قونسون دیو محفوظ بر محلده طوتمقی خیر اویله دکل توز طوپراق قورشون یارہ سی انک ناموسنہ خلل کتیرمز بلکہ قورشون دانہلریله دلیک دہ شیک اولسہ شان و شرفی آرتار آنک ناموسی آنجق دشمن اوکنده سرفرو ایتمکله قیریلور سزلیر بونک ایچون جان فدا ایدہ جکسکیز ایشتہ پادشاہک امانتی آلیکیز) دیہرک سنجاغی ضابطان مومی الیمہ ویردم .

آلای سنجاغندن بشقہ بوسنہ طاہورلری ایچون دخی رر چوک سنجاق ارسان بیورلمش ایدوکندن برنجی طاہورک سنجاغنی دخی برنجی طاہورک بیکباشیمی ابوزر آغایہ تسلیم ایتم .

درحال برنجی طاہورک امامی دعا و عسا کر جدیدہ اوچ کرہ پادشاہم چوق یاشا دیو ندا ایتدکدن صکرہ قلعه دن یکرمی بر پارہ طوپ آتلدی بعدہ عسکرینہ قول ہیئتہ کیردیلمر اوکمزدن کچہرک برکوزل رسم کچید اجرا ایتدیلمر وکلدکاری یولدن عودت ایله قشلہ درونہ کیردیلمر وصف اولوب طوردیلمرینہ اوچ کرہ پادشاہم چوق یاشا دیو چاغردیلمر بعدہ الای سنجاغنی قشلہ قپوسی اوکنہ رکز ایلدیلمر وکندولرندن نوتجی قویوب اخشامہ قدر ہمشہریلرینہ سنجاغنی زیارت ایتدیلمر . اووقتہ قدر کورلمہ مش بر سنجاق اولدیغندن بتون اہالی طاقم کلاب زیارت ایلدکاری جہتلہ اول کون قشلہ نک اوکی مظاف اہل تماشا اولدی ودلیقانلولر ایله قیزلر عاشقنہ بدل بوتماشایله مشغول اولوب قالدیلر .

دول متحابہ قونسلسلری تسلیم سنجاق رسمنک اجرا سندنہ تماشایہ چیقمش اولدقنندن رسم کچید اجرا سندن صکرہ یاغہ کلوب تبریک ایلدیلمر اووروپادہ نظام عسکری ایجاد اولنہلی بویله برآی ظرفندہ رسم کچید اجرا ایدن عسکر کورلمہ مش وایشیدلمہ مش اولدیغنی مقام تعجب واستحساندہ سویلدیلر .

تسلیم سنجاق رسمنک اجرا سندن صکرہ سرای بوسنہ دہ ایتم قالدیغندن میرلوا احمد پاشایی استصحاب ایله تراونیکہ کیتدم وایکنجی طاہورک سنجاغنی قشلہ دہ مجتمع اولان عسا کر جدیدہ تسلیم ایتم .

اوزمان طريق علميه اصحابندن كيمسده نشان عثمانی اولديغی حالده بوسنده اجرا اولنان تسيقات عسكريه يه مكافات اولمق اوزره فوق العاده اوله رق قوللرينه ايكنجی رتبه دن برقطعه نشان عثمانی احسان بيورلشدر .

بنالوقه و بهكه سنجاقلرينك نقراتی ايكنجی طا بوره مال ايديلوب بنالوقه نك كوكللی نقراتی تراونيكه كلك اوزره اولدقلرندن بهكه نقراتی دخی جمع ايله اورايه كوندرمك اوزره تراونيكدن حركت ايله جمادی الاولانك ايكنجی كونی بهكويه واصل اولدم بهكه قشله سنده كي طا بورك بيكباشيسيله سرحد اغالری اره سنده برغريب منازعه بولدم . اخذ عسکر خصوصنده كندولرندن خوف و احتراز اولنان سرحد اغالری بو خصوصده سائرله تقدم ايتمك اوزره كيميسی اوغلنی و كيميسی برادرینی و ديكر اقرباسنی كوكللی اوله رق كتوروب قشله يه تسليم ايتمشلر حالبوكه سرای بوسنده نهر قضانك حصه سی اير و ورقه لر ايله بهكويه يازلمشيدی . سرحد كوكليلری ترتيبدن زياده ظهور ايتمكه بيكباشی فضلہ يي رد و اعاده ايتمك ايتيوب سرحدلولر ايسه برگره عسکر اولدقندن صكره چيقيمق محل ناموس اولديغندن بونی اصلا قبول ايتمه مشلر بيكباشی دخی كندوسنه يازلمش اولان مقدار دن فضلہ نفر قبول ايده ميوب طرفين متحيز قالمش اولدقلری حالده بهكويه و رودمده همان بو فضلہ نك دخی قبولي ايجون بيكباشی يه امر و يريرك دفع منازعه ايدلی .

سائر سنجاقلرده اتحاد اولنان اصوله توفيقا ايلروكلن سرحد اغالرينك اوغللری و برادرلری ضابط يازيله جق اولدقده اغالر بونی قبول ايتيوب انلرك نفر اوله رق قيد اولنلری و عسكركل اوكرندك دن صكره يوليله ضابط اوللری خصوصنده اصرار ايتديلر . چاره سز جمله سی نفر اوله رق قيد اولندی . شوو حشی دنيلن سرحدلولره باقلى كه اصل عسكركل نه ديمك اولديغنی انلر بييورلر .

سرحدلولرك بو حال و حركتی سائر قضالر خلقنی ده غيرته دوشوره رك از وقت ظرفنده هر قضانك حصه سندن زياده كوكليلر كلوب بهكوده مجتمع اولمغه همان تراونيكه اعزام اولنديلر .

اول ائشاده اوچنجی طا بورك اسلحه و البسه سی دخی كلوب هر سك اهالي سنك ايسه عسكركل كه رغبتلری زياده اولديغی جهتله هر طرفدن كوكللی اوله رق عسکر يازلمقده اولان كزیده دليقانلوردن جوغتك سنوی اوچر بئر بيك غروش ايرادلری

اولدینی موستاردن آلمان تخریراتده مندرج ایدی. بوسورتله اوجنجی طاہور دخی کشاد اولنہرق برنجی الایک تشکیلاتی تمام اولمشدر. بعدہ بہکدن حرکت ایله بنالوقہ سنجاغنک ا کمال امرتقیشی ایچون او طرفہ کیدلمشدر .

بروجہ بالا آلائی و طاہورلردن بوسنہ آلائیہ آلمان معلم ضابطلر ہب سچمہ اولوب بوسنہ اسیلزادکانندن آلمانلرک اکثری مستعد و اقور یازار طاقدن اولدقلری جہتلہ تعلیم و تعلمہ و فنون عسکریہ تحصیلنہ فوق العادہ سعی و اہتمام اولنہرق بوسنہ طاہورلری پک کوزل بر حالہ کیرمش و ایچلرندن پک کوزل ضابطان و امرایتشمشدر بوسنہ طاہورلرنده فوق العادہ انتظام و انضباط حصولنہ بادی کرچہ بوشناقلرک حسن اخلاق ایسده ضابطلرینک ہب سچمہ ذاتلر اولمنسک دخی مدخل عظیمی وارددر . زیرا عسا کر نظامینک روحی ضابطلردر .

مؤخرآ سلطان عبدالعزیز خان حضرتلری بوسنہ عسکریخی کورمک ایستدی و برنجی آلائیک برنجی طاہورینی درسعادتہ جلب ایله طاش قشادہ اقامہ بیوردی . مذکور طاہور بش آیدن زیادہ طاش قشادہ اقامت ایدلکدن صوکرآ ژورنالارندن بر کون وقوعات اولدینی حالہ بوسنہ یہ عودت ایلشدر . بر طاہور بش آیدن زیادہ بربرده اقامت ایلیوبدہ بر فرندن برکونا وقوعات کورولمہ مک مسبوق بالمثل اولمدیفندن دائرہ عسکریہدہ بولنان امرآ لسان استحسان ایله استعراہ ایتمشدر بعدہ بوسنہ طاہورلرندن دیگر بری درسعادتہ کتوردیلوب اودخی درت آی قدر اقامتدن صکرہ بلاوقوعات عودت ایلشدر .

بوسنہ برنجی الایک تشکیلاتی منوال مشروح اوزرہ تمام اولوب سنہ اتیہدہ دخی ظہور ایدہجک کولکلیر محسوب ایدلکدن صکرہ باقیسی قرعہ شرعیہ ایله التوق وبالادہ بیان اولندینی اوزرہ قرعہ طاع اطرافندہ کی قضا و ناحیہ لردہ قولونی میلیر اصولندہ برنوع یرلی مستحفظ عسکری ترتیب اولنقی تحت قرارہ آلمش و تفتیحات و تصرفادن و بولنان یکی واردادن بو عسا کر جدیدہ نک مصارفہ مع زیادہ قارشولق بولنہرق خزینہ یہ مصارف زائدہ تحمیل اولنمایش ایدی . فقط بوسنہدہ بردہ مصرفزجہ برالای سواری تشکیلی تذکر ایتشیدم .

شویلہ کہ بوسنہ جہتندہ دائما اوجنجی ارددون ایکی آلائی سواری بولنیوردی لکن قیشین ایکی آلائی سواری بی استیجابہ کافی قشلہ بولنمدیفندن ایام شستادہ عظیم

زحمت چکیلوردی . حالبوکه بوسنده برچوق اصحاب علاقه اولوب اوغللری دائمآ آته بینمکه مألوف اولدقلرندن آنلره کوره پیاده عسکر اولق کوچ کلدیکی جهنله بو مثللو اصلزاده لک اسب واسلحه لری کندولرندن اولق فقط برینک حیوانه میری تمغاسی اورولق وبالکز سلاح آلتنه آلدقلری وقت معاش و تعینات ویرلک و خدمت عسکریه اون ایکی سنه اولق اعتبار اولنهرق ایلک اوج سنه نك یازموسملرنده جمع ایله برآی تعلیم ایدلک اوزره برکوکلی سواری آلای کشاد اولنسه مصر فمترجه بر الای سواری ایدیلولور و حیوانلرینه شو قدر غروشدن آشاعی اولماق اوزره بر قیمت قونیلوب نفراتک تزیدی ایستلورسه بو قیمت تزیل و تقلیلی ایستلورسه قیمت تزید اولنق الده اولور . الحاصل کلفتسزجه بر الای معلم سواری وجوده کلور وایکی الای نظامیه سواریدن بری مرکزه اعاده ایدیلولور دیو تصور ایدرک بر قطعه لایحه تنظیم و تقدیم ایتمشدم و اوصرده در سعادته عودت امرینی المشدم .

بناء علی ذلک بوسنه عسا کر جبهده سنک نمونه سنی کوسترمک اوزره بوسنه برنجی الاینک برنجی وایکنجی طابورلرینک اک کزیده وکوسترشلی واوزون بویلو چاوشلرندن درت نفرینی بالاستصحاب هیئت تفتیشیه ایله برلکده (۱۲۸۱) سنه سی جمادی الاول سنک اونجی ایرتسی کونی بنا لوقه دن حرکت ایله غراوشقه یه وارلدی و فرداسی اوستریا غراوشقه سی تماشا ایلدلی و فرداسی واپوره را کبا نهر صاوه ایله اشاعه طوغری اقوب برکون صکره بلغرادک قارشوسنده واقع زمونه مواصلت اولندی . بلغراد محافطی فریق علی پاشا زمونه کلوب کوروشلدی وبلغرادک احوال حقیقیه سی اندن اوکره نلدی . برکیجه زمونده اقامت اولندقدن صکره طونه واپورینه را کبا در سعادته عزیمت قیلندی . موقتا اوروپایه کیدوبده کوز موسمی اولق حسیله در سعادته عودت ایلین سفرايه طونه واپورنده تصادف اولندی . بونلردن بری فرانسه نك در سعادت بیوک ایلیچسی مارکی موتیه ایدی که مؤخرآ فرانسه خارجه ناظری اولمشدر نازک واصل زاده بزات اولوب کنده سیله پک طاتلی مصاحبت اولمشدر .

شویله که : صباح قهوه الیسندن صکره قهوه لری برابر ایچهرک تفتیش ترجمانی واصو افندی (واصو پاشا) برابر اولدینی حالده مصاحبت قویلوب انواع مسائل سیاسی و مباحث حکمییه دائر محاورات ایله اصرار اوقات ایلدک . او صرمده افلاقی

ایسکھ لرندن واپورہ کلن بو یارلر چفتلکات حقندہ امارتک اتخاڈ ایلدیکی اصولدن اشتهکا ایتدیلمر . مارکی موتیه دولتعلیه نك اراضی نظاماتی سؤال ایتمکه تصرف املاک و اراضی حقندہ اولان احکام شرعیہ و قانونیہ بی و بو بابدہ اولان ملاحظیات حکمیہ بی بیان ایتدیکمده پک زیادہ ممنون اوله رق ناپلیون بوناپارته (اکر بر دین ایله متدین اولسه م مسلمان اولوردم زیرا دین اسلامده قیلرزه یعنی رهبانیت یوقدر) دیر ایتمش حالبوکه بر مدت استانبولده اکلندم علما صنفک قیلرزه طرزنده ارلان مرآتبی اوکرندم ایشته سزده بو طریقک اک ایلمر مرتبه سنده بولنیورسکمز و بوصفت رسمیه روحانیہ سایه سنده بونجه ییللردن برو عسکر و برمکدن استکاف ایدن بوسنه ایالتنده تنسیقات عسکریه اجراسنه موفق اولمش سکمز . ناپولیون بورالره کلدیکی جهتله حقیقت حاله مطلع اوله مامش دیدکده دیدم که (ناپولیون بوناپارت بومستله بی اعلی تحقیق ایلمش و کوزل سویش فی الحقیقه اسلامده قیلرزه یوقدر و) لارهبانیه فی الاسلام) دیو بر حدیث شریف وارد .

کوردیککنز صارقیلیلر قیلرزه دکلردر . زیرا آنلرده برصفت رسمیه روحانیہ یوقدر . قیلرزه نك طوائف عیسویه حقلرنده اجرا ایتدکلی حکومت روحانیہ کی صیقی معامله لره ملت اسلامیہ تحمل ایده مز .

برخرستیان چوجنی آناسدن طوغار واقتر اولمق یعنی خرستیان دفتربنه قید ایله صحیحاً دنیاہ کیش عد اولتمق ایچون پاپاسه محتاج اولور . صکره اللهه عبادت ایده بیک یاخود کناهلرینی عفو ایتدیرمک ایچون دخی پاپاسک وساطتته محتاج اولور . بقای نوعنه خدمت ایچون تاهل ایده بیلمسی پاپاسک عقد نکاح ایتمسنه موقوفدر . اولولرینک روحنه برهدیه کوندرمک ایچون پاپاسک دعاسنه محتاج اولور وفوت اولدقدہ برآلته کیرمسی پاپاسک وجودینه متوقفدر . پاپاسک ورودی تاخر ایدرسه جنازه میدانده قالور .

بو معاملات دینیہ نك اجراسنده خرستیانلر هب پاپاسلره مراجعته مجبور اولدقلرندن پاپاسلرک او بیچاره لره ایتدکلی اعتسافات یوقدر . علی الخصوص حال احتضارده بولنان خرستیانلرک اموال و املاکنی کایسالره وقف ایچون وصیت ایتدییره رک ورته بی محروم ایدرلر . شمعی آوروپانک پک چوق یرلرنده خرستیانلرک دینسزلک یولته سالک اولملرینه بو معامله لر بیوک سببیت ویریبور . اسلامده ایسه بو درلو تکلفات یوقدر .

براسلام چوجنی طوغار باباسی قولاغنه اذان او قور و آدینی قور امام افندی یه محتاج اولماز . چوجوق بیور او قور علمحالی او کرونور کندو کندویه جناب حقه عبادت ایلر . او کرمک ایچون خواجهیه محتاج اولور اما عبادت ایچون بشقه سنک نوسطنه محتاج اولماز و جماعت ایله نماز قبله جق اولدقلرنده ایچلرندن بریسی امام اولور . فی الواقع امامت خدمتی ایفا ایچون برجامعه برامام تعیین اولنق عادت اولمش ایسه ده وعادت ضرورات دینیه دن اولمیوب امام افندی بولنماز ایسه جماعتدن بریسی امام ولور نماز قلنور و اهل اسلام عنندنه کنناهلری آنجق الله تعالی عفو ایدر . لازم کن آنجق خلوص قلب ایله یالوارمقدر . رب ایله قول آره سنه باشقه سی کیره مز . برارکک ایله برقادین ازدواجه رغبت ایلدکلری حالده کندولری یاخود وکیللری عقدنکاح ایدرلر فقط ایکی شاهد حضورنده اولنق لازمدر . بونک ایچون خواجهیه محتاج ولمازلر . واقعا مجلس عقدده اماملرک بولنسی عادت اولمشدر . لکن اماملر عاقیدنک سملری و مهر معجل و مؤجلک مقدارینی قید ایتمک اوزره بولنورلرکه بوده برنوع خدمتدر . بونکله برابر امام یاخود بر خواجه افندی تبرکاً بردا ایدر . اما امام ولنسه نکاح ینه منعقد اولور . و اهل اسلامدن بری اولولرینک روحلرینه هدیه کوندرمک ایسترسه قرآن او قور یاخود فقرايه صدقه ویرر و ثوابی آنلرک روحلرینه بخش ایدیویرر . بو ثوابی آنلره ایصال ایچون امام و خواجهیه محتاج اولماز . برکیمسه فوت اولدقده آتی غسل ایله جنازه نمازینی قیلوب دفن ایتمک سائر مسلمانلره فرض کفایه در . یامازلر ایسه کتهکار اولورلر . فقط جنازه ده اماملره برمقدار پاره ویرمک عادت اولدیغندن بو وظیفه یی آنلر ایفا ایدیورلر . امام اولماسه سائری بو وظیفه یی یفایه مجبور اولور .

الحاصل امام و مؤذن کبی صاریقلیلر هب برر جهت و خدمت صاحبی آدملردر . آنلرک سائر افراد ناسدن فضله برصفت روحانیلری یوقدر . آنلرک اوست طرفنده ولتان و بین الناس اعزاز و احترام اولتان مدرسلر دخی اوروپانک دو قورلری مقامنده در . شان و مزیتلری دخی آنجق علمک شرف و اعتبارندن منبعثدر بونکله برابر آنلر احکام دینیه یی سائرلرندن زیاده بیلدکلرینه بناء ملتجه زیاده محترمدرلر . قصات و موالی دخی بو مثللو علمادن یتشور و ملت اسلامیه ده اک بیوک وظیفه احقاق

حق مادہ سی اولدیغندن بونک ایفاسنه مأمور اولنلرک هرجهتله صنوف ساثره دن ممتاز اولملری لازم کاور بوجهتله علما صنفی زی و قیافتجه دخی ساثرندن ممتاز اولورلر . بناءً علی ذلك قضات و موالی (ژورژ) یعنی حکام صنفی دیمکدر . بوقسه پسقپوسلرایله متناظر دکالردر ورومه نك قاردینالترینه معادل کوردیکیز قاضی عسکرلر دخی بیوک حاکم دیمکدر . شیخ اسلام افندی بو حکامه نظارت ایدن بر وکیں پادشاهی اولوب اودخی صفت روحانیه یی حائر دکلدر .

الحاصل ملت اسلامیه ده (قیلرژه) یوقدر . امام المسلمین ده کی خلافت نبویه پادشاهک ذاتیه قائم بر صفت جلیله در . شیخ الاسلامه و قضات و موالی یه تجاوز ایتمز . آنلر هپ بر مأموردر عزل و نصبری مجرد اراده سنیه ایله اولور بر درلو مراسم دینیه اجراسنه موقوف دکلدر . جمعه وایرام نمازلرینی قیلدیره جق و خطبه او قویه جق اماملرکه آنلره خطیب دنیلور آنلرک طرف پادشاهیدن مأذون اولملری شرطدر . بوده برنوع وکالتدر و بووکالتلرده بر مأموریت دیمکدر) .

مارکی موتیه بو افاداتی دیکله دی تشکر ایلدی خیلی وقت استانبولده اوتورده بورالره لایقیله کسب معلومات ایده مشم دیدی .

دیدمکی (سز بک اوغاننده اوتوردیکیز دکل بتون احوال اسلامیه یه استانبولک احوالنه بیله لایقیله مطلع اوله مدیکیز زیرا بک اوغلی مالک اسلامیه ایله آوروپه آره سنده بر زخدر سزاورادن استانبولی دورین ایله کورورسکیز لکن قولاندیغکیز دورینلر هپ چارپیکدر .)

موتیه ایله هر کون بویله مباحثه و محاوره ایدرک بوغاز کوی اسکله سنه چیققدق واورادن شمنه و فرایله کوستنجه یه کلوب قره دکیز پوسته واپورینه راکباً (۱۲۸۱) سنه سی جمادی الاخره سنک ایکنجی و تشرین اولک یکریمی برنجی کونی در سعاده وصول بولدق .

وایوردن چیقدییم کبی باب عالی یه کیدوب بوسنه چاوشلرینی فواد پاشایه تقدیم ایتدم بوی بوسلرینه باقوب حیران اولدی سطحیجه تعلیملرینه باقدی بکندی جمعا کونی سلاملق رسم عالیسنده آنلری حضور هایونه چیقاردی سلطان عبدالعزیز خار حضر تلری در دینی ده معیت شاهانه ده بولنان یکریمی درت چاوشه الحلق بیوردی